

KLAIPĖDOS PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo nariams
p. Zigmantui Balčyčiui
el. p. zigmantas.balcytis@lrs.lt

2022-09-16 Nr. 08/22-3

p. Simonui Gentvilui
el. p. simonas.gentvilas@lrs.lt

p. Ligitai Girskienei
el. p. ligita.girskiene@lrs.lt

p. Petruui Gražuliui
el. p. petras.grazulis@lrs.lt

p. Audriui Petrošiui
el. p. audrius.petrosius@lrs.lt

p. Arvydui Pociui
el. p. arvydas.pocius@lrs.lt

p. Mindaugui Skritulskui
el. p. mindaugas.skritulskas@lrs.lt

p. Romualdui Vaitkui
el. p. romualdas.vaitkus@lrs.lt

p. Antanui Vinkui
el. p. antanas.vinkus@lrs.lt

DĖL SKUBIŲ PRIEMONIŲ SITUACIJAI ELEKTROS ENERGIJOS RINKOJE SUVALDYTI

Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmai - nevyriausybinė, nepolitinė, nešakinė, ne pelno siekianti didžiausia Klaipėdos ir Tauragės apskrityse pagal atskirą 1995 m. priimtą Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų įstatymą veikianti verslo savivaldos organizacija, vienijanti daugiau kaip 250 narių, tarp kurių - didžiausios regiono įmonės bei vidutinio ir smulkaus verslo atstovai. Klaipėdos rūmų tikslas - atstovauti Vakarų Lietuvos regiono verslo interesams bei siekti verslo plėtros juose.

Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmai, atstovaudami Klaipėdos ir Tauragės regionų įmonėms, kreipiasi į Jus dėl skubių priemonių situacijai elektros energijos rinkoje suvaldyti būtinybės.

Rugpjūčio 30 d. daugiau kaip šimtas verslo įmonių vadovų - rūmų narių dalyvavo diskusijoje, skirtoje situacijai Lietuvos elektros energijos rinkoje aptarti. Elektros energijos vartojimas būtina gamybinių procesų dalis: energijai imliose šakose jos kaštai savikainoje sudaro net iki 15 proc. Įmonių vadovai pabrėžė, kad energijos kainų augimo tempai yra sunkiai protu suvokiami: vidutinė jos kaina 2021 m. rugpjūtį buvo 86,4 Eur/MWh, š. m. rugpjūtį – 467,7 Eur/MWh, t.y. kaina didėjo net 443 proc. Per pastaruosius dvejus metus elektros kainos augo apie 9 kartus, ir tai ne laikina situacija: Lietuvos energetikos agentūros svetainėje pateikta medžiaga apie ateinančios žiemos ateities sandorius rodo dar didesnę kainų augimą.

KLAIPĖDOS PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMAI

Verslo atstovai pabrėžia, kad verslo procesai gali būti konkurencingi tik turint konkurencingas, ypač su kaimyninėmis šalimis, išteklių kainas. Įmonių vadovai teigia, kad problema yra ne tik aukštos kainos, bet prarandama galimybė konkuruoti su kaimyninių šalių įmonėmis, mokančiomis už tuos pačius išteklius mažesnę kainą. Visose kaimyninėse šalyse (Lenkija, Latvija, Estija, Švedija) veikia elektros energijos biržos modelis, tačiau Lietuvoje kaina yra didžiausia. Kaimyninėje Lenkijoje ji - net 1,8 karto mažesnė.

Esamas biržos ribinės kainos nustatymo modelis, kada kaina nustatoma pagal rinkai pasiūlytą didžiausią kainą yra visiškai netinkamas. Šią problemą iš dalies išsprendė Lenkija, Estija, kai kurios pietinės ES šalys. Verslas siūlo pasinaudoti Pietų Europos šalių praktika, kai yra nustatomos energijos kainų „lubos“. Kainų „lubų“ nustatymas yra diskusinis klausimas. Vienas iš galimų kriterijų – kaimyninių šalių kainų vidurkio nustatymas. „Lubos“ suteiktų įmonėms aiškumo – ar tęsti veiklą, ar ją stabdyti.

Daug pastabų išsakyta ir elektros skirstomųjų tinklų valdytojams: tebėra trikdžių prisijungti prie tinklų. Šiuo metu dyzeliniai generatoriai gamintų elektrą pigiau nei biržos kaina. Iš ESO sunku gauti atsakymus, kaip įmonės gali naudoti savo pagamintą saulės energiją, generatorių energiją ir trūkstamą kiekį gauti iš elektros tinklų. Kuras, naudojamas generatorių elektros energijos gamybai, neturėtų būti apmokestintas akcizo mokesčiu.

Siūloma paprastinti tvarką įmonėms, naudojančioms elektrą savo reikmėms – statant vėjo ir saulės jėgainių parkus kooperacijos būdu bei skirti paramą.

Lietuvai skirta dideli finansų išteklių RRF fonde, didelė jų dalis – „žaliajai“ ekonomikai. Kvietimai šioms lėšoms ir atitinkamų projektų finansavimas turi vykti maksimaliomis apimtimis.

Verslo įmonių, patiriančių milžiniškas sąnaudas energijos pirkimui, vadovai pastebėjo, kad valstybė gauna didžiulį viršplaninį PVM mokesį, valstybės kontroliuojamos bendrovės ESO ir LITGRID šiuo sunkiu laikotarpiu gauna papildomas pajamas ir didžiulį pelną iš kainų augimo, o paramos schema yra sukurta tik privatiems vartotojams, verslas paliktas tvarkytis su milžiniškai išaugusiais kaštais vienas. Tai įvertinus, raginame kuo skubiau sukurti paramos schemas ir verslui, peržiūrėti energetikos bendrovių teikiamų paslaugų tarifus. Iš šios situacijos jos neturi gauti didelio pelno, mokėti dividendų kaip „gražą valstybei“.

Prašome Klaipėdos ir Tauragės regionų vienmandatėse apygardose išrinktų Seimo narių atsižvelgti į verslo situaciją, susijusią su išlikimo rizika, svarstant su tuo susijusių mokesčių įstatymų pakeitimus, priimant 2023 m. valstybės biudžetą.

Generalinis direktorius

Viktoras Krolis

Urtė Darulytė, tel.: 8 46 390860, el. paštas: urte.darulyte@kcci.lt

Naujoji Uosto g. 9 - 9, LT-92121
Klaipėda

Tel. (8 46) 39 08 61, 39 08 66, 39 08 67
El. p. klaipeda@kcci.lt
www.kcci.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 110067781